

VESZPRÉM VÁRMEGYE

FÜGGETLEN POLITIKAI LAP.

Előfizetési ár:

Égőz évre — — 12 korona. | Nyolc évre — — 3 korona.
Félférv — — 6 " | Egyes szám — — 24 fillér.
Közösi jegyzők, egész évi előfizetésnél kedvezményesen
10 koronáért kapták a lapot. — Nyilttér petit sora 40 fillér.

Felelős szerkesztő:

Horváth Rezső dr.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Veszprém, Virág Benedek-utca 2 Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal és Fodor Ferenc könyvkereskedése, Szabadság-tér 3. szám. — Kéziratokat nem adunk vissza. Eljegyzések és ball maghivók közzési díja 8 korona. Függőzetések, adományok, közönségnyilvánítások soronként 20 fillér. — Telefon 54.

Ferenc József emlékének törvénybeiktatása.

Törvénybe iktatták a patriarkai kort ért elhunyt I. Ferenc Józsefnek emlékét minden időknél örök emlékezetűül. Bár emlékezete elhomályosíthatatlanul élni fog velünk és utodaikkal is, mégis az érdemeknek törvényben való megörökítésén kívül illő, hogy emlékéhez méltó emlékmű is hirdesse uralkodói nagyságát és bölcsességét és alatti dolainak halás kegyeletét. A főrendiház csüörtörzöki ülésén Csernoch Jánosnak, Magyarország hercegprimásának ajkáról hangzott el az a kívánság, hogy Ferenc József király emlékműve Erzsébet királynénak szobrával harmonikusan és egyöntetűen állíttassék föl.

A Hercegprimás lendületes és meleg tetszéssel fogadott beszédét rövid kivonatban a következőkben közöljük:

Mennél inkább távolodunk I. Ferenc József halála napjától, annál nagyobbak tünik föl alakja és fényesebben ragyognak az ő érdemei. Azok megítélésénél nincs szükség a röpka szóra, hogy a halottakról csak jót mondjunk, mert I. Ferenc József nagy volt mint ember és mint király. Magyarország az ő hosszú uralkodása alatt oly nagy haladást tett kulturális és gazdasági téren, országunk politikai sulya, hatalma és befolyása annyira növekedett, hogy ehhez hasonlót csak messze fényes történelmi múltunkban találunk. E reánk kényszerített élethalálharcban a magyar nemzet fegyveres és anyagi ereje, áldozatkészsége és kitartása I. Ferenc József bölcsessége és nagysága mellett szól, mert a nemzet az ő uralkodása alatt szerzett tartalékokból merít. Ferenc Józsefnek ránc nézve nem kedvező százados hagyományokkal, előítélletekkel és saját ifjúkorai politikai élményeivel kellett szakítania, míg sikerült megalkotni az új Magyarországot. Ilykép mindenki örömmel üdvözlöi ezt a javaslatot, mellyel a nemzet lerója háláját I. Ferenc József emléke iránt. Tízennyolc esztendeje, hogy egy elvetemült oiasz gonoszának gyilkos töre kioltotta nagy Erzsébet királynénak drága életét. A magyar nemzet az ő védőangyala iránt való rajongó szeretetében nagy összeget gyűjtött Erzsébet királyné méltó emlékére. A hosszú idő ellenére a műemlék mégsem készült el. És ha a nagyméltű király nem láthatta meg egykori hitvesének szobrát, most talán mind a két műemléket egyöntetűen, harmonikusan lehetne fölláttatni, hogy azoknak, akik megértő lélekkel élték át az élet viszontagságait, szobra egységes és egyöntetű fölfogás szerint készüljön és hirdesse mind a kettőnek dicsőségét.

Interpelláció a Zsófia gyermekszanatórium ügyében.

A Zsófia gyermekszanatórium Egyesület vezetőségében pár évvel ezelőtt meghasonlás történt s az egyesület egyik alelnöke: dr. Óváry Ferenc, a veszprémi kerület országos képviselője ezelőtt két és fél évvel nyíltan föllépett gróf Zichy János kormányzó elnök ellen s azóta az ellentét mind élesebbé vált, s az Egyesület kormányzó tanácsa legutóbb, dr. Óváry Ferenc által egybehívott ülésén a korábbi vezetőség helyébe újat választott.

Az 1914. évi közgyűlésen történtek miatt dr. Óváry Ferenc és tsai felebbeztek annak idején, a múlt évi kormányzó tanácsi határozatok miatt pedig dr. Nagy Emil nyújtott be felebbezést. Dr. Óváry Ferenc amiait terjesztett elő interpellációt a belügyminiszterhez, hogy míg a két évvel később beadott felebbezés, amelyet gróf Zichy János érdekében adtak be, már régebben elintéztést nyert, addig az ő két és fél évvel ezelőtt benyújtott felebbezése, amely gróf Zichy János érdekeinek nem kedves, máig is elintézetlenül hever a belügyminisztériumban s egyéb sérelmekkel kapcsolatban a belügyministertől ministeri biztos kiküldését kérte.

Sándor János belügyminister az interpellációra nyomban válaszolt. Válaszában elhárította magáról azt a vádat, hogy dr. Nagy Emil felebbezése azért intéztetett el gyorsabban, mert az gr. Zichy János érdekében adatott be s tiltakozott az ellen, hogy az Óváry-féle felebbezés elintézetlenül hever fiókjában, mert azt nem is látta s azt a kérelmet intézte az interpelláléhoz, hogy igyekezzenek a föltámadt ellentéteket kiegyenlíteni s így folytatásuk közhasznu munkásságukat.

Az interpellációt és arra adott választ rövid kivonatban a következőkben ismerteljük:

Óváry Ferenc: Mint e háznak immár 25 éve szerény tagja, 1910-ben néhánytagammal megalapítottam a Zsófia Országos Gyermekszanatórium-Egyesületet, azzal a célzattal, hogy a szegény beteges gyermekeken segítsünk és hogy ezek számára ingyenes szanatóriumot létesítsünk.

Ez a mozgalom valóban amerikai módon lendült fel. Az egyesületnek majdnem három milliónyi vagyona, 50,000-nél több tagja s két intézete, egy 165 ágyas és egy 225 ágyas intézete van, a központi nagy gyűjtőkórháznak szervezése pedig folyamatban van. Az egyesület alakításakor ennek élére gróf Zichy János akkori kultuszminister vezetésre ment, hogy gondolkodjék, hogy ilyen intézmény élére jó szívvel bíró ember kell, amilyent nála feltételeztünk és nem elnöki önkényre, autokratikus gögre és személyi és kicsinyes hiúságokra számítottunk az ő részéről.

T. ház! Gróf Zichy János ellen, az ő alapszabályellenes uralma ellen az alapítókkal és tekintélyes, gerinccel bíró pártommal együtt már Bezerédi Viktornak 1913-ban bekövetkezett halála óta küzdök. Az 1914. évi pozsonyi közgyűlésen megjelentekkel pedig megakadályoztam gróf Zichy Jánosnak azon tervét, hogy az alapszabályok akképen módosíttassanak, ahogyan ő kívánta, hogy ő örökös, kvázi hitbizományi elnöke lehessen az egyesületnek. Midőn azután 100 rendes egyesületi tag aláírásával egy bizalmatlansági indítványt adtunk be kezéhez, ő elnöki erőszakkal e szavazást el nem rendelte.

Mi azonban erre az elnöki brutális erőszakra egy írásba foglalt felebbezéssel feleltünk, amelyet száztíztagammal aláírva 119036/1914. sz. alatt nyújtottunk be a t. belügyminister urhoz, amely felebbezést azonban a belügyminister ur a mai napig sem látta jónak elintézni.

Gróf Zichy János tovább folytatta erőszakos cselekedeteit. Így szemben az alapszabályokkal, az egyesület vagyonának egy részét, közel 260,000 K-t a Hungaria-banknál helyezte el, mintha ennek a vagyonnak nagy részét ő, vagy családja szolgáltatta volna, holott gróf Zichy János, a 30,000 holdnak ura mindössze 100 K-val járult az egyesület vagyonához.

Cézári hajlamai érlelték meg bennem és igen sokakban az egyesület tagjai közül azt az akaratot, hogy az alapszabályszerűleg legközelebb tartandó közgyűlésen gróf Zichy Jánost az egyesület éléről eltávolítsuk.

Tavaly, július 30-án volt Budapesten a választó közgyűlés a vármegye székházának ifjagtermében. A szavazás annak rendje-módja szerint megtörtént és 110 igazolt szavazattal, gróf Zichy János 2 szavazatával szemben úgy döntött a közgyűlés, hogy gróf Zichy Jánost az elnökségből kibuktatta és helyette megválasztotta gróf Bathhány Lajos v. b. t. tanácsost.

Nagy Emil, akit gróf Zichy János egészen alapszabályellenesen elnökhelyettesnek tett meg, megfelebbezte a közgyűlést, amelyen jelen sem volt, azon a címen, hogy előzőleg kormányzó tanácsülés nem tartatott.

Hát persze, hogy nem tartatott, mert gróf Zichy János az elnök, nem tartatott kormányzó tanácsi ülést.

De dr. Nagy Emil jónak látta a mai sulyos időkben sokkal sulyosabb argumentumokat felvonultatni, amiért a gyermekszanatórium-egylet közgyűlése, amelyen ő Zichy Jánossal együtt kibukott, azt mondván, hogy megsemmisítendő a közgyűlés azért, mert én 50—60 polgárt hoztam a közgyűlésre és a polgárok, a parasztok, mérészedtek szavazni a közgyűlésen.

A felebbezést elsőfoku határozat hozatala végett a belügyminister ur átette Páczy István polgármesterhez, aki Nagy Emilt panaszával elutasította.

Midőn a Bárczy-féle határozat megérkezett, kénytelen voltam magam összehívni a kormányzótanács ülését, mert gróf Bathhány Lajos, az új elnök, akiről nem tudtam, hogy gróf Zichy Jánosnak közeli rokona, az elnöki funkciókat a végső döntéig gyakorolni nem kívánta.

A kormányzótanács 27 nem falusi elemekből álló tagja egyhangulag bizalmatlanságát nyilvánította gróf Zichy Jánossal szemben. Ennek dacára az elsőfoku véghatározat meghozatala után ismét csak úgy folytatta az elnökösködést, mint eddig.

Ha a t. belügyminister ur azt hiszi, hogy a gyermekszanatóriumnak vagy gróf Zichy Jánosnak tett hasznos szolgálatot, úgy nagyon csalódik, mert mi küzdeni fogunk továbbra is hogy egy egyesületben csak az lehessen az elnök, akia a tagok többsége megválaszt.

A pozsonyi közgyűlésen már beigazolta gróf Zichy János, hogy mindenfajta elnöki erőszakra is képes, mikor saját személyéről van szó. Én tehát a t. belügyminister urat arra kérem, ha már megsemmisítette közgyűlésünket és az új közgyűlés egybehívását elrendelte, ám biztosítsa egy pártatlan ministeri biztos kiküldésével azt, hogy a legközelebbi rendkívüli közgyűlésen megjelenők — mert igen számosan fognak megjelenni és elnökül másodsor is mást választani — jogaikat zavartalanul gyakorolhassák.

T. ház! Mindezeknél fogva, mint az országos gyermekszanatórium-mozgalom első kezdeményezője, a következő interpellációt intézem a t. belügyminister urhoz:

I. Milyen módon kívánja a t. belügyminister ur biztosítani az ország egyik legnagyobb, több mint 50,000 tagot számláló Zsófia Országos Gyermekszanatórium-Egyesülete tagjainak egyesületi szabadságát és alapszabályszerű jogainak gyakorolhatóságát?

I. Hajlandó-e a ministeriális döntés folytán egybehívandó rendkívüli közgyűlésre pártatlan

ministeri biztost kiküldeni oly célból, hogy a tagok szavazási jogaikban elnököleg meg ne akadályoztassanak?

3. Hajlandó e gróf Zichy János ellen az 1914. évi pozsonyi közgyűlésen tanusított elnöki erőszaká miatti 100 egyesületi rendes tag által beadott bizalmatlansági indítványt el nem rendelése miatt beadott felebbezést, amely majdnem 3 éve 119.036 1914. V/a. szám alatt vár elintézésre, végre valahára elintézní?

És mely szempontok vezérelték őt abban, hogy egy kérdésben ily igazságtalanul kétféle mértékkel mér?

Sándor János belügyminister: T. ház! Méltóztassék megengedni, hogy az interpellációra azonnal válaszolhassak, de úgy hiszem, a ház fel fog menteni engem az alól, hogy olyan részletesen foglalkozzam a tárggyal, mint ahogy azt az interpelláló képviselő ur tette.

Engedje meg a t. képviselő ur, hogy az ő működését az egylet körében, az ott hozott áldozatait, az ott végzett munkáját ne mai felszólalása után ítéljem meg. (Élénk helyeslés a jobboldalon.) mert az előbbiről szíves készséggel állítottam ki a bizonyítványt, hogy az önzetlen fáradtságos munka volt és sok szép eredménnyel járt. (Igaz! Ugy van!)

De viszont méltóztassék megengedni azt is, hogy gróf Zichy János működése felett ne ítéljek olyan személyi ellentétek által vezetett szavak után, hanem ítéljek az eredmények után és azután, amit én közvetlenül tapasztalok. A t. képviselő ur, mert ő is részese volt ennek a munkának, büszke önzérteletl hivatkozik arra, hogy ez az egyesület Magyarország legnagyobb, legáldásosabb eredményekkel működő egyesületek egyike. Ha ez így van, ezt a magaslatot, ezt az eredményt az egylet gróf Zichy János elnöke alatt érte el. (Igaz! Ugy van! a jobboldalon.)

Méltóztassanak megengedni, hogy a kérdésnek ezzel a részével tovább ne foglalkozzam, hanem áttérjek a szóbanforgó közgyűlési határozatnak megsemmisítésére. Erre vonatkozólag mindenekelőtt röviden kijelentem azt, hogy a közgyűlési határozat megsemmisítésére vonatkozó intézkedést nem közvetlenül magam tettem, mert ebben a kérdésben magamat feszélyezettnek és érdekeltnek láttam, mert ugyanaz a közgyűlés engem is megítélt azzal, hogy a diszelnökei sorába beválasztott, (Éljenezs a jobboldalon.) ennél fogva báró Perényi államtitkár azt kértem fel az ügy elintézésére, de vállalom a felelősséget, mert egyetértek azzal a döntéssel amely ebben a kérdésben történt.

Tudniillik nem úgy áll a dolog, hogy a belügyministerium pártoskodva, azért, mert nekünk gróf Zichy János személye rokonszenvesebb, mint a másik párt, döntött volna így, hanem azért, mert objektív tényállás alapján úgy látta, hogy az alapszabályokat nem tartották meg kellően ennél a közgyűlésnél. (Helyeslés jobbfelől.)

Maga az interpelláló képviselő ur hivatkozik arra, hogy az alapszabályokban benne van az, hogy a közgyűlés elé kerül minden tárgy és választást a kormányzó tanácsnak kell előkészítenie. Azt is elmondja maga az interpelláló képviselő ur, hogy a kormányzótanács ülés pedig nem tartott, már pedig az alapszabályokban az van, hogy meg kell tartani, annak kell kijelölési jogát gyakorolnia, ennek következtében alapszabályellenes volt az eljárás és ha megítélés alá került a dolog, akkor nem lehetett másképp dönteni. (Helyeslés jobbfelől.)

Itt határozottan tiltakoznom kell az ellen, hogy azért semmisítették meg annak a közgyűlésnek határozatait, mert kis polgárok vagy kis emberek, vagy egyszerű szavazók döntöttek a kérdésben. (Helyeslés jobbfelől.)

Még csak egy pár szó! legyen szabad felhoznom arra nézve, hogy az interpelláló t. képviselő ur arra hivatkozik, hogy tartottott ott egy kormányzótanács ülés, amely határozatot hozott és ezekre a határozatokra sem voltunk tekintettel a döntésnél, hanem gróf Zichy János vitte vagy viszi tovább is az ügyeket.

Hát méltóztassanak megengedni, én igazán nem akarok személyeskedni, de kénytelen vagyok felhozni, hogy ezt a kormányzótanács ülését a 32 tiszteletbeli elnök közül egy hívta össze a tüzoltószövetség nagytermébe, aki véletlenül éppen az interpelláló képviselő ur maga volt, akit azután megválasztottak ügyvezető elnöknek. Bocsánatot kérek, én ezt nem tarthatam szabályosnak. Bár-

mennyire méltánylom is a képviselő urnak az egyesület körében teljesített működését, ez az eljárás nem volt szabályos, ez nem volt jóváhagyható, ez nem képezhetett döntő momentumot az egylet ügyeinek elbírálásánál. (Helyeslés jobbfelől.)

Ami pedig a jövőt illeti, a képviselő ur azt kívánja tőlem, hogy kormánybiztost küldjek ki. Hát én ezt nem akarom tenni, hanem azt hiszem, hogy az az egyesület, amelyben egyetértséssel, buzgó együttműködéssel eddig oly sok szép és nagy eredményt tudtak elérni, a maga kebelében meg fogja találni az ellentétek kiegyenlítésének módját és csak a főcél, az ügyet, az eszmét tekintve, annak érdekében fog eljárni a legközelebbi közgyűlésen. (Helyeslés jobbfelől.)

Azt hiszem tehát, hogy a belügyministerium a maga részéről megette azt, amit neki tennie kellett, akkor, amikor a közgyűlésnek az alapszabályok ellenére szabálytalanul hozott határozatait megsemmisítette, de intézkedett, hogy az új közgyűlés minél előbb összehívassék. Ezen a közgyűlésen lesz alkalma az egylet önkormányzati szerveinek megkeresni és megtalálni a helyes utat, amelyen a valódi önkormányzat szellemében és értelmében fogják az egyesület ügyeit tovább vinni. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

Én kérve-kérem a képviselő urat, hogy ne keresse itt az ellentéteket, hanem azzal a buzgó munkásságával, amellyel dolgozott az egyesület ügyeiben és amelyre büszkén és bátran hivatkozhatik, amiben én is csak megerősíthetem, vállaljon továbbra is részt az egyesületnek ebben a munkájában, amely hivatva van az egyesület ügyeiben előfordult ezt a kis zavart eltüntetni és annak felvirágzását előmozdítani. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

Kérem, méltóztassék választomat tudomásul venni. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

Ováry Ferenc: T. képviselőház! Végzetlenül sajnálom, hogy a belügyminister urnak ezt a választát tudomásul nem vehetem.

Legelőször is nem méltóztatott válaszolni arra, hogy az a felebbezés, amelyet 1914-ben beadunk, miért fekszik ma is az igen t. belügyminister ur fiókjában elintézetlenül.

1914-ben tartottunk egy közgyűlést Pozsonyban, ott az elnök erőszakkal levette a napirendről a tárgyakat, nem tárgyalta azokat, ezt a közgyűlési határozatot mi megfélebbeztük, ez még nincs elintézve; de 1916-ban tartottunk közgyűlést, azt megfélebbezi Zichynek az embere, ez egy hónap alatt el van intézve és fel van oldva a közgyűlés.

Engedelmet kérek, minthogy az igen t. belügyminister ur felhozta azt a bizonyos kormányzótanács ülést is, azt kérdi a belügyminister ur, honnan vette a 32 alelnök közül egy magának a jogot a kormányzótanács ülés összehívására. Onnan, ahonnan a többi alelnökök vették. Azok összehívták a közgyűlést oda, ahova nekik tetszett, a Földhitelintézetbe, ahova ők tartoztak, én a tüzoltókhöz hívtam össze, mert tüzoltó vagyok.

Ha pedig a t. belügyminister ur azt ajánlja, hogy mi maradjunk meg békeességben, hát meg vagyunk mi olyan békeességben, hogy nagyobb békeességben már nem lehetünk, egész békeességben fogjuk az új közgyűlésen megbuktatni gróf Zichy Jánost. Ha nem, ha ő azon a közgyűlésen megint egy trükköt csinál és nem lesz ott, aki ezt a közgyűlést vezeti, hol garantáljam én azt, hogyha 1914-ben nem lehetett az a közgyűlés érvényes, ha 1916-ban nem lehetett az a közgyűlés érvényes, most megint nem fog-e kormányzótanácsot tartani? Hát most hogy lesz a szavazás? Szóval, ahol ilyen makacs, megátalkodott eljárással állunk szemben, ott kérem a t. miniszter urat egy min. biztos kiküldésére és akkor azután meg vagyok győződve arról, hogy pártatlanul fogják vezetni a közgyűlést.

Sándor János belügyminister: Bocsánatot kérek, kénytelen vagyok pár szóval reflektálni azokra, amiket az igen t. képviselő ur felhozott.

Először is ami azt az 1914-ben beadott felebbezést illeti, méltóztassék megengedni, hogy egészen ösztöntén bevalljam, hogy az nincs az asztalfiókomban, mert azt sohasem láttam. Ha valakol csakugyan beadott volna és sajnálatomra elhevert volna a miniszteriumba, azonnal utána fogok nézetni és legyen meggyőződve a képviselő ur, hogy elintéztetem, mert ha valaki ellensége annak, hogy az ügyek elheverjenek, én az vagyok. (Helyeslés.) Ebben az ügyben is igyekeztem gyorsan eljárni.

De legyen szabad felemlítenem, hogy erre okom is volt, mert a többi között az igen tisztelt képviselő ur is nagyon sürgette az ügy elintézését, amely alkalommal csak ezen most beadott felebbezésre méltóztatott a figyelmemet felhívni, ellenben az azelőtt beadott felebbezésre nem méltóztatott ráutalni. Ne méltóztassék rossz néven venni, de nyilvánvaló, hogyha akkor szerencsém lett volna ahhoz, hogy a t. képviselő ur azt is felemlítette volna, akkor eddig az is ép úgy el lett volna intézve, mint a másik. (Helyeslés.)

Ami már most a másik kérdést illeti, — hogy ezt se hallgassam el — a képviselő ur egy beadványban szóvátette azt, amit előbb is felemlített, hogy a pénzek a közgyűlés határozatainak elintézése alkalmával nem szabályosan helyeztetek el. Ezt a panaszt leadtam megvizsgálás végett az illetékes hatóságnak. Méltóztassék nyugodtan lenni, hogy ha ebben alapszabályellenes eljárást tapasztalunk, ép úgy a szabályok értelmében fogunk eljárni, mint egyéb vonatkozásokban. (Helyeslés.)

Ami végül az interpellációban is kifejezett kérését illeti, hogy küldjek ministeri biztost erre a közgyűlésre, erre azon objektív indokokon kívül, amelyeket előbb voltam bátor felhozni, azért sem vagyok hajlandó, mert a képviselő ur így is erőszakossággal, illetéktelen beavatkozással vádolja a miniszteriumot; hátha még oda küldenék valakit, hogy az önkormányzatot ne engedje szabadon érvényesülni! Méltóztassék megnyugodni abban, hogy én nem küldök képviselőt; hanem én bízom az önkormányzat helyes fellegelésében, hazafiasságában, áldozatkészségében, amely nem fogja az ellentéteket keresni, hanem a magasabb célt fogja szem előtt tartani. (Helyeslés.)

Az új adótörvényekről.

I. Jövedelemadó.

Ismeretes dolog, hogy az állam bevételeinek szükségessé vált szaporítása céljából a törvényhozás az elmúlt 1916. évben több új adótörvényt alkotott, melyekkel a nagyobb jövedelmű és vagyonu személyeket újabb és fokozatos teherviselés alá vonja. Ugyanekkor azonban adóbevételeinek növelését egy már meglevő régi, de terhesebb és rétegeket érintő adótörvény felhasználásával melőzte. Ugyanis az 1914—16. évi időszakra kivetett III. oszt. kereseti adó érvénye 1916. év végével lejárt, azonban újabb kivetés nélkül a három évvel ezelőtt kivetett adók érvényét 1917. 1918. és 1919. évekre meghosszabbították. Az életben lévő III. oszt. ker. adónál a tiszta jövedelem 10 % - a fizetendő adóként, már pedig az új tárgyalások során elkerülhetetlen lett volna a valóságos jövedelem adóztatása. Az ipari, üzleti és értelmi foglalkozásu egyének közül tehát azok, akik jövedelmi adó alá fognak kerülni, alig veszítenek, a többiek pedig határozottan kedvezésben részesültek.

A jövedelemadó már 1915. 1916. évben is életben volt, de csak a 20.000 koronán felül jövedelmekre és csak ideiglenesen a hadsegélyezési célokra. Az 1916. évi XXVI. törvényekkel 1917. évi január 1-től véglegesen életbe lépett mint új adónem és kiterjesztett a 10.000 koronán felüli jövedelmekre is. Miután az annak idején elhalasztott 1909. évi törvény óta ezen legújabb már az ötödik ezen vonatkozásu törvény egy kis összefoglaló tájékoztatással szabad legyen szolgálni.

Jövedelemadó köteles fizetni mindenki, akinek évi összes jövedelme 10.000 koronát meghalad. Miután a jövedelemadónak személyi adó jellege van, pénzintézetek, részvénytársaságok, szövetkezetek alapok, alapítványok, egyházak, szerzetesrendek, kereskedelmi cégek, betéti társaságok és egyéb társasvállalatok mint ilyenek jövedelmi adót nem fizetnek, hanem ezek részvényesei vagy tagjainál fognak az osztalékok jövedelemként számítani. Mindig a személy és pedig a család adózik, még pedig a közös háztartásban élő családtagok jövedelme is nála számítandó fel, kivéve ha a családtagok jövedelme nem kerül a családi rendelkezése alá.

Annak megállapítása céljából, hogy valakinek évi összes jövedelme 10.000 koronát meghalad-e, számításhoz veendő az adómentes jövedelme is, de természetesen ily esetben az összes jövedelemből csak az adóköteles jövedelemre eső rész adóztatható aránylagosan és jövedelemadókat fizet az is, akinek adóköteles jövedelme ugyan 10.000 koronán alul van, de az adómentessel együtt meghaladja.

Nem esnek jövedelem alá a fegyveres erő és csendőrség tagjainak ezen szolgáltatást eredő járandóságai, ugyanígy tekintetnek a mozgósítás folytán bevonult egyének akár csapatszolgálatban akár másol katonai igazgatás alatt szolgálnak, mentesek a közszolgálatban levők összes járandóságai, a magántisztviselők járandóságai pedig 20.000 K-ig. Ha azonban mindezeknek egyéb jövedelmük is van, egyéb jövedelmük után adózni tartoznak, ha együttes jövedelmük 10.000 K-t meghalad. Nem adóköteles a hazai ipar pártolásáról szóló törvény szerint adómentes vállalatból eredő jövedelem, de az összes jövedelem elbírásánál ez is beszámítandó. Egyedül a közszolgálati és magánalkalmazottak meghatározott hivatali vagy szolgálati kiadással járó terhelt járandóságai maradnak figyelmen kívül a jövedelem megállapításánál, figyelmen kívül marad még a közszolgálatban levők háborus segélye is. Adóköteles jövedelem különben az adóköteles személynek bármely forrásból eredő akár tényleg befolyó akár őt megillető pénzbeli vagy értékkel bíró egyéb bevétele, származzék az akár ingatlan, akár tőkevagyonból, vagy személyes keresetügyletekből. Adóköteles jövedelemnek számítandó a saját házában maga által lakott vagy fentartott lakás bérértéke, vagy az illetménykép esetleg ingyen birt lakás bérértéke. Adóköteles jövedelem a sajátjából felhasznált vagy illetménykép, esetleg ingyen kapott gazdasági, üzleti és más cikkeket pénzértéke.

Jövedelemadó mingazon vagyon hozadéka és mindazon foglalkozás jövedelme után fizetni kell, mely az adókiadás befejezéséig adózónál meg van. Különösen megemlítendő, hogy jövedelemadó köteles minden értékpapír, kötvény, záloglevél kamata vagy osztaléka, akár adómentes, akár nem, adóköteles minden betét még a postakártya-pénztári betét kamata is.

A jövedelemadó vallomás kétféleképp tehető meg és pedig elég ha a létező vagyontárgyakat és jövedelemforrásokat egyenként, de pontosan megjelöli, vagy részletes vallomást ad. Az adózó érdeke, hogy részletes és elfogadható vallomást adjon, mert különben többféle levonás kedvezményétől eszik és akkor külső ismeretű jelek és összehasonlítás útján reá becslést rendel a törvény. Helyes vallomásban a nyers bevételből levonható tételek levonása után fennmaradó jövedelmet számszerint kell kitüntetni és a vallomás akkor érvényes, ha keltezte és aláírva van.

Levonandók a nyers bevétel megszerzésére, kitermelésére, biztosítására, fentartására, a leltári vagyon karbantartására, pótlására, kezelésére, a közös háztartáshoz nem tartozó gazdasági vagy üzleti alkalmazottak járandóságaira fordított kiadások, egyszóval a rezi költségek. Levonandók az épületek rendszerinti karbantartási és tatarozási költségei, a múlt évi üzleti veszteségek, a kamat, járadék, bér és haszonbér veszteségek, perköltségek, de mindezeket igazolni kell. Levonandók a kamarai adók, a közvetett adók, illetékek és alkalmazottak utáni járulékok. Ezek levonása után fennmaradó jövedelmet kell a vallomásba írni. Az egyes jövedelmi ágak ily módon előálló összegéből még levonandók az adóköteles által fizetendő akár pénztintézet, akár magánszemélyektől vett kölcsönök kamatai, azonban a hitelezők nevei fel nem említhetők. Levonandók a haszonberek, szőlőfelújítási kölcsönök kamatai, a kegyuri terhek, nyugdíjak, az életbiztosítási díjból 200 K, a családtagokéval 400 K, a megelőző évben tényleg fizet-

tett állami egyenesadók és azok járuléka, levonhatók a megelőző évben hadsegélyezési célokra adott önkéntes adományok. Egyéb adományok és segélyek azonban nem vonhatók le, valamint a nyers bevételből vagyon gyarapításra, üzletnyitásra és adóságok törlesztésére fordított összegek sem. Nem vonhatók le a közös háztartásban élő családtagoknak az üzletben fukvó tőkéinek kamatai, valamint ezek munkájának értéke, továbbá a neveltetési és általában személyes szükségletek értéke, végül a közös háztartáshoz tartozók és a háztartási személyzet ellátásának értéke sem.

A vallomás az előírt iven adandó be, mihez adózó jövedelmének és terheinek részletezését vagy a nyereség és veszteségszámlát is csatolhatja. Általában a megelőző gazdasági vagy üzleti év jövedelméről kell vallani.

Aki vallomását a kitűzendő időre be nem adja, jövedelemadójának 5%-át fizeti, aki pedig még felhívás dacára sem ad vallomást, adója további 10%-át fizeti pótlék fejében. Aki pedig szándékosan félrevezető nyilatkozatot tesz, vagy jövedelmet szándékosan eltitkol, jövedéki büntető eljárás alá kerül. — A jövedelemadó kapcsolatos a vagyonadóval; azért legközelebb arról is kell megemlékezni.

Közli: *Biczi Károly.*

Nők alkalmazása a veszprémi katonakórházban.

A cs. és kir. hadügyminisztérium egyik legutóbb kiadott rendeletével intézkedik, hogy a katonakórházban az irodai, ápolói és ház körüli munkák elvégzésére nők alkalmaztassanak. Ezen állások betöltésénél előszörban a háboruban elesett hősök hátramaradt családtagjai, továbbá a harcban lévő katonák hozzátartozói részesülnek előnyben, de természetesen, hogy ilyenek mellett mások is nyerhetnek alkalmazást.

A veszprémi, bairtonfüredi és hajmáskéri katonakórházakban egyelőre a következő minőségben nyerne nők alkalmazást:

1. 10 (tíz) irodista. Mint irodista nők tekintetbe jöhetnek olyanok, akik a magyar és német nyelvet szőben és írásban bírják, aitalános és irodai előképzeltségről bizonyítványt tudnak felmutatni. Az irodista nők, kik sem lakásban sem élelmezésben nem részesülnek, 120 korona havi fizetést kapnak.

2. 60 (hatvan) ápolónő. Ápolónőeknek oly nők alkalmaztassanak, akik ápolónői tanfolyamot végeztek és erről bizonyítványt fel tudnak mutatni. Az ápolónők lakást és ellátást kapnak, továbbá segédápolónői minőségben 2 korona, ápolónői minőségben 4 korona napi díjat.

3. 30 (harminc) a ház körüli teendők elvégzéséhez szükséges cseléd. Ezek lakást és élelmezést nem kapnak, hanem a veszprémi helyi szokásoknak megfelelő havibért.

A pályázóktól megkívánja a kórházparancsnokság, hogy 18-ik életévüket betöltötték és erkölcsi tekintetben kifogás alá nem eső előéletűek legyenek.

A kórházparancsnokság felhívja mindazokat, akik ezen állásokot elnyerni óhajtják, hogy bármely napon délután 2- és 4 óra között a veszprémi cs. és kir. tartalékkórház (polgári és kereskedelmi iskola) számvevő irodájában földszint 9. szám személyesen jelentkezzenek.

Az ötödik hadikölcsön eredménye.

Számszerint az ötödik hadikölcsön végleges eredményét még nem ismerjük, de a pénzügyminisztériumhoz eddig küldött jelentések szerint a jegyzések a 2330 millió koronát meghaladják. Tehát az ötödik állami kibocsátásról mar most is bizonyos annyi, hogy aláírásai az összes eddigi hadikölcsönöket meghaladják.

A megkönnyebülés és a büszkeség érzése tölt el bennünket ennek a fényes eredménynek láttára. A megkönnyebbülést annak a bizottsága váltja ki belőlünk, hogy a ránk kényszerített védelmi háboru céljait nem veszélyezteteti anyagi akadály. Dicsőséges hadseregünk kipróbált fegyveres hatalma szabadon érvényesülhet továbbra is

az áldozatkész nemzet mindent megad számára, ami csodálatos energiájának teljes kibontakozását lehetővé teheti. Haladhat tovább diadalmas útján és szédületes győzelmeinek újabb láncolatával megteremheti a nemzetnek jövőnd békés fejlődéséhez és nagyságához a rendületlen alapot.

És éppen ily jogosan tör föl belőlünk a büszkeség érzése is. Csak aki úgy ismeri a mi nehéz, közgazdasági viszonyainkat, mint jómagunk, tudja csak ésszel fölférni, hogy ez az újabb eredmény a magyar nemzet akaraterejét micsoda bámulatos mértékben tárja föl, s hogy ennek az akaratereinek a szívósságából mi minden ígérkezik számukra a jövőben. Olyan nemzet előtt, mely életének legnagyobb válságában a harctéren épügy mint a polgári föladatokat teljesítésében ennyire lenyűgöző erőkiifejtésre képes, az ilyen nemzet előtt nincs lehetetlen s magában hordja arról a kezeséget, hogy jogos nemzeti törekvései és vágyai megvalósulását senki és semmi föl nem tartóztathatja.

Hogy győzelmi elszántságunknak az újabb és minden előzőnél hatalmasabb megnyilvánulásához mit szólnak ellenségünk, ám lássák! Egy bizonyos. Nem áltathatják többé magukat a hazugsággal, hogy békeajánlatunkat a gyöngeség tudata vette föl. Az ötödik hadikölcsön kifejezésre jutó bámulatos próba csak ugy duzzad az erőtlől s ezt éppen oly kérelmetlenül fogják érezni ezentul is, mint ahogy eddig érezték.

H I R E K.

— **Kitüntetés.** Ő cs. és apostoli királyi Felsége legkegyelmesebben adományozni méltóztatott a hadidiszitményes III. osztályu vaskorona rendel díjmentesen: az ellenség előtt tanúsított vitéz és eredményteljes magatartása elismeréséül: *Vécsey Géza* 31. honv. gy. ezredbeli alezredesnek; a hadidiszitményes III. oszt. katonai érdemkeresztet: az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elismeréséül *Bubik Lajos*, a III/31. népf. gyalogzászlóaljnál beosztott szolgálaton kívüli viszonybeli főhadnagynak; a koronás arany érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján: az ellenség előtt teljesített kitűnő szolgálatai elismeréséül: dr. *Fehér Marcel* IV/31. népfőlkelő hadtápszázlójánál beosztott népfőlkelő főorvosnak; az arany érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján: az ellenség előtt tanúsított kitűnő szolgálatai elismeréséül *Misik István* a 41. honv. tábori tarackoszrednél beosztott 7. honv. huszárezredbeli al-állatorvosnak; elrendelni méltóztatott, hogy a legfelsőbb dicsőítő elismerés újjalag tudtul adassék az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elismeréséül dr. *Korok János* a 37. honv. tábori tarackoszrednél beosztott 7 (41) honv. tábori ágyusezredbeli tart. főhadnagynak; az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásuk és kitűnő szolgálataik elismeréséül: *Jankó Zoltán*, egy honv. lovas hadosztály-parancsnokságnál beosztott 7. honv. huszárezredbeli tart. főhadnagynak és *Nyilasi Péter*, 31. honv. gy. ezredbeli tart. hadnagynak, hogy a legfelsőbb dicsőítő elismerés tudtul adassék az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásuk elismeréséül: *Szilcz Tamás*, a 41. honv. tábori tarackoszrednél beosztott 7 (41), *Mustos József*, a 70. tart. honv. tábori tarackoszrednél beosztott 7. (41) honv. tábori ágyusezredbeli hadnagynak; az ellenség előtt teljesített kitűnő szolgálatai elismeréséül *Millherr Ferenc* a IV 31. népf. gyalogzászlóaljnál beosztott népf. főhadnagynak.

— **Kinevezés.** Ő cs. és apostoli Királyi Felsége legkegyelmesebben megengedni és elrendelni méltóztatott, hogy az alább következő tisztek és tisztjelöltek a magyar honvédség tényleges állományába megjelölt rendfokozattal és ranggal állhelyeztessenek: a gyalogságnál: *Moharos Gyula* 31. honv. gy. ezredbeli tart. tisztjelölt hadnaggyá való egyidejű kinevezés mellett; a lovasságnál *Potyondy Lajos* tart. tisztjelölt hadnaggyá való egyidejű kinevezés mellett a 7. honv. huszárezrednél; a tüzérségnél: *Denk Ágoston* tart. főhad-

— Akinek szép kocsai vagy hintó kell, fölösleges, hogy a fővárosba vigye vagy külföldi gyárosoknak adja pénzét, mert **Varjas Lajos** bognár és kocsigyártó-mesternek Veszprémben, a Hoszszutca (nagyhid mellett) saját házában levő villanyerőre berendezett telepén olcsó áron kaphat igen szép gazdasági kocsikat, könnyűhomokfutókat, vagy elegáns kivitelű hintókat. A telepen — amely a legújabb gépekkel van felszerelve — gyorsan és kifogástalanul készítenek minden a bognár és kocsigyártó szakmába vágó dolgot s a tulajdonos dúz raktárában szolid áron lehet vásárolni mindent, az egyszerű kocsikeréktől a legfényesebb uri hintóig. — Emellett javításokat jutányos áron eszközöl. A törekvő magyar iparos vállalatát olvasóink figyelmébe ajánljuk.

Suly László biztosítási és bankirodája — Veszprém, Szabadi-utca 3. szám — elfogad az **Első Magyar Általános Biztosító Társaság** főképviselésében élet-, baleset-, járadék-, tűz-, jég- és szavatossági biztosításokat.

Takarékpénztári-, gyáripari- és egyéb részvénytársasági, valamint vállalati részvényeket, érték- és állampapírokat saját számlára vásárol és forgalmi áron elad.

Anyakönyvi kimutatás.

1917. évi január 13-tól 1917. évi január 30-ig.

Születés. Léber Antal földmives és Tenk Anna fia Mihály r. kath. — Matulka Fülöp sütő iparos és Firtinger Friderika fia Tibor Géza Antal r. kath. — Tóth József kéményseprő-segéd és Kápos Mária leánya Erzsébet Olga r. kath. — Heizer József cipész iparos és Madl Mária leánya Erzsébet r. kath. — Dr. Kőrössy Ferenc szolgabíró és Galamb Sarolta fia Ferenc r. kath. — Ráksy Lajos megyei kezelő és Ilikman Margit leánya Magdolna Gizella r. kath. — Nagy István kocsis és Szabó Etel leánya halva született. — István Erzsébet házi cseléd fia Lajos r. kath. — Jákói Imre polgári iskola-szolga és Szabó Erzsébet fia József ref.

Haldózs. Özv. Krajczár Jánosné Szabó Terézia magánzó 82 éves r. kath. — Milics Rozália 16 hónapos r. kath. — Deáki György magánzó 77 éves r. kath. — Hoffman Klára 19 hónapos izr. — Neu Áron magánzó 79 éves izr. — Özv. Benáczek Jákóné Spergh Julia magánzó 77 éves r. kath. — Barabás József 2 éves r. kath.

Házasság az elmúlt héten nem kötöttet.

Hirdetmény.

A IV. Berhidai Önszegélyző-egylet mint szövetség 1913. év január 1-én alakult évtársulata 1917. január 1-e óta felszámolás alatt áll, felhivatnak mindazok, kiknek az egylet irányában követeléseik vannak, e követelések érvényesítésére e hirdetménynek harmadszori közzétételétől számított hat hónap alatt okvetlen tegyék meg a lépéseket.

Berhida, 1917 január 29.

Stéger Alajos,
igazgató.

Boronkay Miklós,
igazgató.

Okleveles szülésznő

vidékre szüléseknél leendő közreműködésre ajánlkozik. — Érdeklődők forduljanak e lap kiadóhivatalához.

Egy régen fennálló, igen jóforgalmu vendéglő-üzlet teljes pince- és vendéglő-berendezéssel és vendéglő-épülettel együtt szabadkézből eladó. Bővebb fölvilágosítást nyújt a kiadóhivatal.

Jótállás

a biztos eredményért!

Törvényesen védve.

Reitter Oszkár

nagybecsereki ny. főkapitány és fajbaromfi-tenyésztőnek egyszerű találmánya a

'PATKÁNING'

patkányirtó-szer, (nem mérge) mely emberre és háziállatokra nem ártalmas és felülmúl minden más irtószert. **1 doboz ára 3 K** mely elegendő körülbelül 60 patkány kiirtásához. — Minden dobozhoz használati utasítás van mellékelve. Ismertető prospektust, melyben le van írva, hogy különféle nagyságu gazdaságban hány adag használandó, kérésre ingyen küld a PATKÁNING gyár egyedüli elárusítója, a Torontáli Agrár-bank R. T. Nagybecsereken.

Köhögés MILLIÓK
használják rekedtség, katarzus, elnyálkásodás, hörghurut ellen
KAISER mell-karamelláit

a „HÁROM FENYŐ”-vel.
6050 közjoggal megerősített orvosi és magánbizonyítvány kezeskedik a biztos sikerért.
Különösen kellemes és jóízű bonbonok.

Csomagja 20 és 40 fillér, doboza 20 fillér.

Kapható:
Czermák Lipót, Inceze Kálmán és Kecskés Emil (Fekete sas) gyógyszer-törtárában Veszprémben. — Wolf Béla gyógyszer-tára Szonigfal.

Nagyobb birtokot keresnek megvételre

a Balaton partján, a somogyi oldalon. Bővebb felvilágosítást ad a kiadóhivatal.

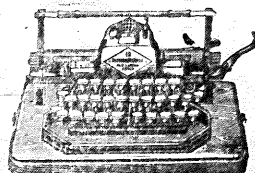
Littke L. pezsgőbörgyái-telepe **PÉCS.**

Főraktár: Budapest, IV. Szép-utca 3. sz.
Frigyes főherceg ő cs. és kir. fensége, Salvator Lipót főherceg ő cs. és kir. fensége és a „Nemzetközi Háló-kocsi” és „Európai Expresszvonat-Társaság” szállítója.
Pezsgőfajok: Sport „Grand Vin Sec”, Casino „Extra Sec”, „For England” (savanykás), Britania „Extra Dry” (cukor nélkül).

Névjegyeket

legszébben leggyorsabban legolcsóbban
Készít FODOR F. könyvnyomdája Veszprém, Szabadság-tér.

Hasonlits több gépet egybe: Rendelést tész BLICKENSBERG-re!

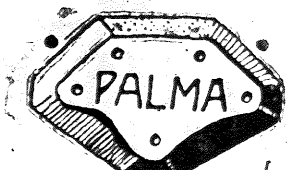
A legtartósabb rendszerű írógép, elpusztíthatatlan szerkezettel és sok különös előnnyel.

Több mint 165.000 drb van használatban!

Ára 2 betűfajjal, elegáns zárószekrényvel 270—380 korona.

GROYEN & RICHTMANN

román kir. szállítók KÖLN, Mauritiussteinweg 84. Képvisező Ausztria-Magyarország számára: Ing. von Svehla, Prága, II., Ouai Palacký 42. — Képes árjegyzék ingyen.

*Cipőitalpajzjaid drága
Hamar PALMA védőt rajzaj*

Jutányos áron izléses kivitelben
készít
nyomatványokat

névjegyeket
eljegyzési
kártyákat
meghívókat

könyvkötői munkákat

FODOR FERENC

könyvnyomdája és könyvkötészete

TELEFON 54.

VESZPRÉM

TELEFON 54.